

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва курсу <i>вибірковий</i>	Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 014.01 Середня освіта. Українська мова і література
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2021/ 5 семестр / 3 курс
Викладач	Юрченко О.В
Профайл викладача	
Контактний тел.	0975070524
E-mail:	docent28051981@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3685
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно графіку роботи кафедри української мови <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Висока “неогенність” ХХ поч. ХХІ століття, “неологічний бум”, притаманний багатьом розвинутим мовам світу, зумовили створення особливої галузі лексикології – неології – науки про неологізми. Про це свідчать створені у США, Франції, Японії центри неології, які займаються науковим дослідженням новотворів, питаннями культури мови, стандартизації мови, організують інформаційно-довідкову службу. Створюються словники неологізмів, здійснюється порівняння масивів неологізмів у різних мовах, встановлення тенденцій мовного розвитку, обговорення можливостей його планування тощо.

У сучасних умовах від учителя, його переконаності, професійної майстерності, ерудиції і мовної культури значною мірою залежить успішне розв’язання соціальних і культурних завдань. Спецкурс “Інноваційні процеси в сучасній українській мові” сприяє вивченню всієї повноти сучасного мовного життя в усій багатоманітності його проявів: у мові публіцистики і в художньому мовленні, в усному і писемному різновидах української мови, в суспільній та індивідуальній мовній практиці студентів. Діапазон цього вивчення широкий: починаючи від загальнотеоретичних особливостей класифікації новотворів, через розмаїтий фактичний матеріал – до усвідомленого сприймання і розуміння мовних явищ, породжуваних як внутрішньомовними, так і позамовними (екстралінгвальними) чинниками.

Курс “Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові” має неабияке пізнавальне та світоглядне значення. Він спирається майже на всі прослухані студентами лінгвістичні дисципліни і забезпечує їх теоретичне та практичне узагальнення. Лекційно-практичний спецкурс “Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові” найперше пов’язаний з основною лінгвістичною дисципліною “Сучасна українська літературна мова”, засвоєння якої протягом чотирьох років навчання спрямоване на оволодіння студентами фонетичних, лексичних, морфологічних та синтаксичних норм. Спецкурс тісно пов’язаний із рядом дисциплін, зокрема “Стилістикою української мови”, “Лінгвістичним аналізом тексту”, “Лексикологією”, “Історією української літературної мови”. Опіраючись на набуті під час вивчення згаданих дисциплін знання, узагальнюючи та поглиблюючи їх, студенти вчаться висвітлювати природу неологізмів, виявляти специфіку нестандартних утворень.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета навчальної дисципліни полягає у розкритті наукових основ вивчення неологічної лексики, висвітленні найважливіших понять і загальних тенденцій розвитку мови, у вдосконаленні культури мови майбутніх вчителів.

Завдання:

- поглибити знання студентів із теорії дослідження оказіональної лексики, загальних та індивідуальних тенденцій оказіонального словотворення;
- формувати навички виявлення й опису структурно-семантичних особливостей новотворів засобами словотвірного та лінгвостилістичного аналізу;
- сприяти поглибленому осмисленню студентами текстотворчих властивостей мови, навчаючи встановлювати взаємовідношення новотворів з іншими словами у структурі тексту, зіставляти та порівнювати їх з узуальними лексемами;
- розвивати вміння комунікативно-стилістичного аналізу.

Методи навчання та методи контролю

Освітній компонент передбачає викладання навчального матеріалу з використанням таких методів: **словесних** – у формі лекцій, навчальних дискусій; **наочних** – презентацій, ілюстрування; **практичних** – конспектування лекцій, тезування новітніх положень навчально-методичних та науково-критичних праць, спостереження й аналізу мовних фактів, тренувальних вправ.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю: розв'язання суджень, тестові завдання, усне опитування.

Проміжний контроль відбувається у вигляді тестів.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Загальні компетентності:

ЗК 4 здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 7 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

2. Фахові компетентності

ФК 11 Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах;

ФК 19 Володіння глибокими знаннями зі стилістики, лексикології та інших розділів мовознавчої науки і визначати сучасний стан розвитку мовознавства та наукові досягнення в дослідженні окремих аспектів української мови; здатність визначати й розуміти інноваційні процеси в розвитку мови.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різноманітну (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності;

ПРН 11. Орієнтується в актуальних проблемах вивчення мови й літератури, інноваціях в освітньому процесі;

ПРН 14. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний

компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	14	26	80

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

Обов'язкове відвідування аудиторних занять; попередня підготовка до лекційних та семінарських занять згідно з рекомендаціями викладача; активна участь в обговоренні питань; якісне та своєчасне виконання завдань, засвоєння тем для самостійного опрацювання; участь у всіх видах контролю – поточному, проміжному та підсумковому.

Обов'язкове дотримання Кодексу академічної доброчесності, прийнятого в МДПУ імені Богдана Хмельницького, а також чинного Положення про академічну доброчесність. Здобувачі освіти повинні самостійно виконувати навчальні завдання та завдання поточного й періодичного контролю, регулярно опрацьовувати теми, винесені на самостійне опрацювання, посилаючись на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право.

Навчальні, довідкові та наукові джерела, що мають обмежений доступ, надаються викладачем винятково з освітньою метою. Здобувачі вищої освіти не мають права тиражувати їх або передавати третім особам. Окрім рекомендованих викладачем заохочується використання інших джерел за вибором здобувачів.

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. НЕОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ МОВОЗНАВСТВА						

10	Тема 1. Вступ. Предмет і об'єкт курсу, його наукові засади. Неологія та її завдання.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.) Лекція (2 год.)	1, 2, 4, 5,			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 2. Проблема індивідуально-авторського словотворення в українському й зарубіжному мовознавстві	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1, 2, 3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 3. Публіцистичний стиль як показник розвитку мови на сучасному етапі	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.) Лекція (2 год.)	1, 2, 4, 5,			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 4. Теоретичні засади дослідження новотворів	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.) Лекція (2 год.)	1,2,3,4,5			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 5. Проблема новизни та індивідуально-авторського вживання інновацій.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1,4,3.			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 6. Шляхи збагачення української лексики новими словами.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.) Лекція (2 год.)	1, 2, 4, 5,			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

10	Тема 7. Частиномовна співвіднесеність новотворів у мові художньої літератури та публіцистики.	Практичне заняття (2год.) Самостійна робота (6год.) Лекція (2год)	1, 2, 3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 8. Причини та фактори інтенсифікації входження іншомовних слів у сучасну українську мову	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1, 2, 3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 9. Запозичення як одне з джерел збагачення лексичного складу мови.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1,2,3,4			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК 2. СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ І МОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ						
8	Тема 10. Тематичні групи okazіональних одиниць у періодичних виданнях.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 11. Okазіональні способи і прийоми творення нових слів.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

9	Тема 12. Оказіональне слово і текст.	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (7 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
9	Тема 13. Особливості фонетичного, граматичного та графічного освоєння нових етранжизмів	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (7 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2. СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

ТЕМА ЛЕКЦІЇ	ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ
Тема 1. Вступ. Предмет і об'єкт курсу, його наукові засади. Неологія та її завдання.	Предмет і об'єкт курсу "Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові". Наукові засади дослідження мовних інновацій. Основні підходи до систематизації неологічного матеріалу у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці: індивідуально-авторські утворення як стилетвірний засіб у системі поетичної мови (В.М.Русанівський, С.Я.Єрмоленко, А.П.Коваль, В.А.Маслова); функції авторських неологізмів у художніх текстах різних жанрів і в поетичній системі окремих майстрів слова (В.С.Ващенко, О.Г.Ликов, Н.М.Сологуб, Т.К.Черторизька, Г.О.Винокур, Г.М.Колесник); місце авторських неологізмів серед інших типів нових слів національної мови (В.П.Ковальов, В.А.Чабаненко, А.В.Горелкіна, О.А.СТИШОВ, К.Д.Мазурик); вплив взаємовідношень між різними типами нових слів на розвиток лексичної та словотвірної системи мови і на мову в цілому (М.М.Пилинський, В.М.Виноградова, Л.П.Дідківська, Л.О.Родніна, О.О.Земська, І.Улуханов, Л.О.Белей, Н.В.Черникова). Потенційні слова. Екстралінгвальні чинники, які

	<p>безпосередньо впливають на появу нових слів. Оказіоналізми в контексті інших неологічних процесів у мові кінця ХХ- початку ХХІ століття. Зміст поняття "неологізм", "словосполучення-неологізм". Власне мовні фактори, що визначають зміни в лексико-семантичній системі мови.</p>
<p>Тема 2. Проблема індивідуально-авторського словотворення в українському й зарубіжному мовознавстві</p>	<p>Причини появи в неології термінологічних розбіжностей. Погляди українських і російських мовознавців на проблему інновацій. Ставлення українських письменників до продукування нових слів, починаючи від епохи просвітницького реалізму і до сьогодення. Спільні ознаки та відмінності між okazіональними і узуальними (канонічними) словами.</p>
<p>Тема 3. Публіцистичний стиль як показник розвитку мови на сучасному етапі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні ознаки публіцистичного стилю. 2. Функції преси. 3. Інформаційні жанри газетно-журнальної публіцистики
<p>Тема 4. Теоретичні засади дослідження новотворів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема індивідуального словотворення. 2. Наукові розвідки в царині публіцистики. 3. Узуальна й okazіональна лексика. 4. Семантичні, психологічні та словотвірні характеристики okazіоналізмів. 5. Г. Ликов про дев'ять ознак okazіонального слова.
<p>Тема 5. Проблема новизни та індивідуально-авторського вживання інновацій.</p>	<p>Суб'єктивність і відносність дефініції новотворів за індивідуально-авторською ознакою. Індивідуальне й загальномовне у слові. Розмежування за потенційною ознакою. Відносність ефекту новизни у слові.</p>
<p>Тема 6. Шляхи збагачення української лексики новими словами.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і об'єкт курсу. 2. Екстралінгвальні чинники, які безпосередньо впливають на появу нових слів. 3. Мовні фактори, що визначають зміни в лексико-семантичній системі мови.
<p>Тема 7. Частиномовна співвіднесеність новотворів у мові</p>	<p>. Семантика і структура okazіональних дієслів. Прикметникове</p>

художньої літератури та публіцистики.	та дієприкметникове словотворення. Семантична та словотвірна структура англіцизмів і американізмів. Експресивні функції виконують іменники. Грамаітичні засоби словотворення. Структура оіазиональних інноваціі. Семантика префіісально-суфіісальних утворень. Внутрішня форма слова. Стилєтвірні функціі дієслів.
---------------------------------------	---

7.3. СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

ТЕМА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ	ЗМІСТ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ
Тема 1. Вступ. Предмет і об'єкт курсу, його наукові засади. Неологія та її завдання.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наука неологія в українському і зарубіжному мовознавстві. 2. Поняття неологізму. 3. Лєксичні та семантичні неологізми. 4. Оіазионалізми. 5. Потенціійні слова. 6. Екстралінгвальні чинники, що впливають на розвиток сучасної національної мови.
Тема 2. Проблема індивідуально-авторського словотворення в українському й зарубіжному мовознавстві	Причини появи в неологіі термінологічних розбіжностей. Погляди українських і російських мовознавців на проблему інноваціі. Ставлення українських письменників до продукування нових слів, починаючи від епохи просвітницького реалізму і до сьогодення. Спільні ознаки та відмінності між оіазиональними і узуальними (канонічними) словами.
Тема 3. Публіцистичний стиль як показник розвитку мови на сучасному етапі	Сучасна тенденція до “урозмовлювання літературної мови“. Мова засобів масової інформациі як один із чинників формування мовних смаків у суспільстві. Основні ознаки публіцистичного стилю. Функціі преси та як вони формують стиль і характер публіцистичних текстів. Інформаційні та аналітичні жанри газетно-журнальної публіцистики, їх мовна специфіка. Публіцистичний стиль як стиль

	<p>суспільної комунікації, громадського життя, що є ніби проміжною сферою художнього, ділового, наукового спілкування, оскільки синтезує в собі частину функцій, мовних ознак та засобів художнього, ділового, наукового стилів.</p>
<p>Тема 4. Теоретичні засади дослідження новотворів</p>	<p>Проблема новотворів з погляду новизни сприйняття та індивідуально-авторського вживання. Загальномовні та індивідуальні тенденції у творенні нових слів. Концепція чесного і сміливого новаторства М. Рильського.</p>
<p>Тема 5. Проблема новизни та індивідуально-авторського вживання інновацій.</p>	<p>Суб'єктивність і відносність дефініції новотворів за індивідуально-авторською ознакою. Індивідуальне й загальномовне у слові. Розмежування за потенційною ознакою. Відносність ефекту новизни у слові.</p>
<p>Тема 6. Шляхи збагачення української лексики новими словами.</p>	<p>Внутрішньомовні (інтралінгвальні) та екстралінгвальні чинники розвитку мови. Запозичення в українській мові. Причини актуалізації новотворів у історичному аспекті вивчення індивідуального словотворення. Мова і мовлення, узуалізація розмовних інновацій. Мовні інновації в розмовно-побутовому та дитячому мовленні.</p>
<p>Тема 7. Частиномовна співвіднесеність новотворів у мові художньої літератури та публіцистики.</p>	<p>. Семантика і структура оказіональних дієслів. Прикметникове та дієприкметникове словотворення. Семантична та словотвірна структура англіцизмів і американізмів. Експресивні функції виконують іменники. Грамаітичні засоби словотворення. Структура оказіональних інновацій. Семантика префіксально-суфіксальних утворень. Внутрішня форма слова. Стилєтвірні функції дієслів.</p>
<p>Тема 8. Причини та фактори інтенсифікації входження іншомовних слів у сучасну українську мову</p>	<p>Які стилістичні переваги мають інолексеми в журналістській мовній практиці. У чому полягає диференціююча функція дублетів. Соціально-психологічні передумови вживання іншомовних слів.</p>

	Внутрішньомовні чинники появи неолексем.
Тема 9. Запозичення як одне з джерел збагачення лексичного складу мови.	Ставлення мовознавців до запозичень у різні періоди розвитку української мови. Які запозичення слід вважати впровадженими, доцільними і навпаки. Ставлення мовознавців до іноземних слів в українській мові.
Тема 10. Тематичні групи okazіональних одиниць у періодичних виданнях.	Емоційно-оцінне навантаження мовних інновацій. Інновації у суспільно-політичній сфері. Як представлена у публіцистичних текстах кримінальна сфера. Специфіка впливу науково-технічного прогресу на розвиток інновацій. Семантичні особливості новотворів, які «продукує» культурно-мистецька і спортивна сфера.
Тема 11. Okazіональні способи і прийоми творення нових слів.	1. Стилiстичні функції okazіоналізмів у тексті 2. Каскади незузальних слів у тексті. Каламбурна гра зі словом “Вивільнення“ афіксів та інших частин слова. Каламбурні “ігри“ зі словами. Okazіоналізми гетерогенного та малапропічного походження. Спосіб побудови новотворів, при якому звичайні афікси супроводжують вигадані корені.
Тема 12. Okazіональне слово і текст.	Функції одиничних okazіоналізмів у тексті. Каскади незузальних слів. Актуалізація внутрішньої форми слова. Різновиди комічного в тексті: іронія, гротеск або легкий жарт. Засоби формування каскадів незузальних слів: а) що належать до одного словотвірного типу; б) що мають одну і ту ж базову основу.
Тема 13. Особливості фонетичного, граматичного та графічного освоєння нових етранжизмів	Шляхи засвоєння іншомовних лексем. Екзотизми й варваризми. Специфіка фонетичного освоєння іншомовних слів українською мовою. Особливості графічного освоєння іншомовних

	слів. Як відбувається адаптація іншомовних слів до граматичної системи української мови.
--	--

10.3 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Вступ. Предмет і об'єкт курсу, його наукові засади.	Предмет і об'єкт курсу "Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові". Наукові засади дослідження мовних інновацій. Основні підходи до систематизації неологічного матеріалу у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці: індивідуально-авторські утворення як стилетвірний засіб у системі поетичної мови (В.М.Русанівський, С.Я.Єрмоленко, А.П.Коваль, В.А.Маслова); функції авторських неологізмів у художніх текстах різних жанрів і в поетичній системі окремих майстрів слова (В.С.Ващенко, О.Г.Ликов, Н.М.Сологуб, Т.К.Черторизька, Г.О.Винокур, Г.М.Колесник); місце авторських неологізмів серед інших типів нових слів національної мови (В.П.Ковальов, В.А.Чабаненко, А.В.Горелкіна, О.А.Стишов, К.Д.Мазурик); вплив взаємовідношень між різними типами

	<p>нових слів на розвиток лексичної та словотвірної системи мови і на мову в цілому (М.М.Пилинський, В.М.Виноградова, Л.П.Дідківська, Л.О.Родніна, О.О.Земська, І.Улуханов, Л.О.Белей, Н.В.Черникова).</p> <p>Потенційні слова. Екстралінгвальні чинники, які безпосередньо впливають на появу нових слів. Оказіоналізми в контексті інших неологічних процесів у мові кінця ХХ- початку ХХІ століття. Зміст поняття "неологізм", "словосполучення-неологізм". Власне мовні фактори, що визначають зміни в лексико-семантичній системі мови.</p>
<p>Тема 2. Проблема індивідуально-авторського словотворення в українському й зарубіжному мовознавстві</p>	<p>Причини появи в неології термінологічних розбіжностей. Погляди українських і російських мовознавців на проблему інновацій. Ставлення українських письменників до продукування нових слів, починаючи від епохи просвітницького реалізму і до сьогодення. Спільні ознаки та відмінності між оказіональними і узуальними (канонічними) словами.</p>
<p>Тема 3. Публіцистичний стиль як показник розвитку мови на сучасному етапі.</p>	<p>Сучасна тенденція до "урозмовлювання літературної мови". Мова засобів масової інформації як один із чинників формування мовних смаків у суспільстві. Основні ознаки публіцистичного стилю. Функції преси та як вони формують стиль і характер публіцистичних текстів. Інформаційні та аналітичні жанри газетно-журнальної публіцистики, їх мовна специфіка. Публіцистичний стиль як стиль суспільної комунікації, громадського життя, що є ніби проміжною сферою художнього, ділового, наукового спілкування, оскільки синтезує в собі частину функцій, мовних ознак та засобів художнього, ділового, наукового стилів.</p>
<p>Тема 4. Теоретичні засади дослідження новотворів</p>	<p>Проблема новотворів з погляду новизни сприйняття та індивідуально-авторського вживання. Загальномовні та індивідуальні тенденції у творенні нових слів. Концепція чесного і сміливого новаторства М. Рильського.</p>
<p>Тема 5. Проблема новизни та індивідуально-</p>	<p>Суб'єктивність і відносність дефініції новотворів за індивідуально-</p>

<p>авторського вживання інновацій.</p>	<p>авторською ознакою. Індивідуальне й загальномовне у слові. Розмежування за потенційною ознакою. Відносність ефекту новизни у слові.</p>
<p>Тема 6. Шляхи збагачення української лексики новими словами.</p>	<p>Внутрішньомовні (інтралінгвальні) та екстралінгвальні чинники розвитку мови. Запозичення в українській мові. Причини актуалізації новотворів у історичному аспекті вивчення індивідуального словотворення. Мова і мовлення, узуалізація розмовних інновацій. Мовні інновації в розмовно-побутовому та дитячому мовленні.</p>
<p>Тема 7. Частиномовна співвіднесеність новотворів у мові художньої літератури та публіцистики.</p>	<p>. Семантика і структура okazіональних дієслів. Прикметникове та дієприкметникове словотворення. Семантична та словотвірна структура англіцизмів і американізмів. Експресивні функції виконують іменники. Граматичні засоби словотворення. Структура okazіональних інновацій. Семантика префіксально-суфіксальних утворень. Внутрішня форма слова. Стилєтвірні функції дієслів.</p>
<p>Тема 8. Причини та фактори інтенсифікації входження іншомовних слів у сучасну українську мову</p>	<p>Які стилістичні переваги мають інолексеми в журналістській мовній практиці. У чому полягає диференціююча функція дублетів. Соціально-психологічні передумови вживання іншомовних слів. Внутрішньомовні чинники появи неолексем.</p>
<p>Тема 9. Запозичення як одне з джерел збагачення лексичного складу мови.</p>	<p>Ставлення мовознавців до запозичень у різні періоди розвитку української мови. Які запозичення слід вважати впровадженими, доцільними і авпаки. Ставлення мовознавців до іноземних слів в українській мові.</p>
<p>Тема 10. Тематичні групи okazіональних одиниць у періодичних виданнях.</p>	<p>Емоційно-оцінне навантаження мовних інновацій. Інновації у суспільно-політичній сфері. Як представлена у публіцистичних текстах кримінальна сфера. Специфіка впливу науково-технічного прогресу на розвиток</p>

	<p>інновацій.</p> <p>Семантичні особливості новотворів, які «продукує» культурно-мистецька і спортивна сфера.</p>
<p>Тема 11. Оказіональні способи і прийоми творення нових слів.</p>	<p>“Вивільнення“ афіксів та інших частин слова. Каламбурні “ігри“ зі словами. Оказіоналізми гетерогенного та малапропічного походження. Спосіб побудови новотворів, при якому звичайні афікси супроводжують вигадані корені.</p>
<p>Тема 12. Оказіональне слово і текст.</p>	<p>Функції одиничних оказіоналізмів у тексті. Каскади незувальних слів. Актуалізація внутрішньої форми слова. Різновиди комічного в тексті: іронія, гротеск або легкий жарт.</p> <p>Засоби формування каскадів незувальних слів:</p> <p>а) що належать до одного словотвірного типу;</p> <p>б) що мають одну і ту ж базову основу.</p>
<p>Тема 13. Особливості фонетичного, граматичного та графічного освоєння нових етранжизмів</p>	<p>Шляхи засвоєння іншомовних лексем. Екзотизми й варваризми.</p> <p>Специфіка фонетичного освоєння іншомовних слів українською мовою. Особливості графічного освоєння іншомовних слів. Як відбувається адаптація іншомовних слів до граматичної системи української мови.</p>

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну</p>
---	---

	<p>точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{\text{ср}}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{\text{ср}}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $\text{ПК} = (X_{\text{ср}}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{\text{ср}} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $\text{ПК} = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $\text{КТ} = \text{ПК} + \text{ПКР} = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Якщо підсумковим контролем вивчення дисципліни є диференційований або недиференційований залік, то набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування.</p> <p>Якщо підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $\text{ЗР} = (\text{ПО} + \text{Е}) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань.</p>

	<p>Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.</p> <p>Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алефиренко Н. Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры / Н. Ф. Алефиренко. – М.: Academia, 2002. – 394 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців: Традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К.: Рідна мова, 1998. – 475 с.
3. Земская Е. А. Словообразование как деятельность / Е. А. Земская. – [2-е изд.]. – М.: Ком книга, 2005. – 224 с.
4. Колоїз Ж. В. Українська оказіональна деривація / Ж. В. Колоїз. – К.: Акцент, 2007. – 310 с.
5. Лексико-грамматические инновации в современных славянских языках: Материалы IV Международной научной конференции. Днепропетровск, 9 – 10 апреля 2009 г. // Составитель Т. С. Пристайко. – Д.: Пороги, 2009. – 424 с.
6. Мазурик Д. Українська неологічна традиція / Д. Мазурик // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2004. – Вип. 34, ч. 1. – С. 219 – 225.
7. Нелюба А. Лексико-словотвірні інновації (1983 - 2003): словник / А. Нелюба. – Х.: ХНУ, 2004. – 136 с.
8. Новиков Вл. Новый словарь модных слов / Вл. Новиков. – М.: АСТ: Зебра Е, 2008. – 192 с.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К. 2008. – 712 с.
10. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
11. Стишов О. А. Основні тенденції словотвору в мові українських засобів масової інформації // Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття: (на матеріалі мови засобів мас. інформації) / О. А. Стишов. – [2-е вид., переробл.]. – К.: Пугач, 2005. – 388 с.
12. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) / О. А. Стишов. – К.: Пугач, 2005. – 388 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ажнюк Б. М. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації / Б. М. Ажнюк // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 48 – 54.
2. Баранник Д. Х. Українська мова на межі століть / Д. Х. Баранник // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 40 – 47.
3. Бацевич Ф. С. Прямий спортивний телерепортаж як мовленнєвий жанр теледискурсу // Ф. С. Бацевич. Вступ до лінгвістичної генології. – К.: Академія, 2006. – С. 167 – 213.
4. Даниленко Л. І. Лексико-семантичні інновації в сучасній чеській мові / Л. І. Даниленко // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 104 – 112.
5. Карпіловська Є. А. Вплив інновацій на стабільність мовної системи: регулятори системної рівноваги / Є. А. Карпіловська // Мовознавство – 2008. - № 2 – 3. – С. 148 – 158.
6. Кислюк Л. Функціонування та словотвірний потенціал неозапозичень у сучасній українській мові / Л. Кислюк // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія. – 2007. – Випуск 15 – 18. – С. 228 – 231.
7. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація: [монографія] / Ж. В. Колоїз. – К.: Акцент, 2007. – 310 с.
8. Мазурик Д. В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-ті роки ХХ ст.): автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Д. В. Мазурик. – Львів, 2002. – 21 с.
9. Мізін К. І. Психолінгвістичний моніторинг чи соціологічний моніторинг? Епістемологічні пошуки аксіологічної фразеології (на матеріалі компаративної фразеології) / К. І. Мізін // Мовознавство. - № 1. – 2008. – С. 67 – 79.
10. Мінчак Г. Б. Конотативна семантика сучасних ідеологічно забарвлених номінативних одиниць (на матеріалі української преси 90-х років ХХ століття): автореф. дис. ...канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Г. Б. Мінчак. – К., 2003. – 20 с.
11. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.) / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2002. - № 4 – 5. – С. 33 - 39.
12. Токарев Г. В. Семиотика: [учеб. пособие] / Г. В. Токарев – Тула: Узд-во Тульского гос. пед. ун-та им. Л. Н. Толстого, 2007. – 147 с.
13. Хруцкая Н. В. Конкуренция сосуществующих вариантов языковых единиц в процессе эволюции литературной нормы (лингвопрогностический аспект) / Н. В. Хруцкая. – К., 2008. – С. 164 – 230.
14. Шаховский В. И. Какими словами «оплодотворяют» людей российские СМИ? / В. И. Шаховский // Русистика. – 2007. - № 7. – С. 29 – 32.
15. Шишков А. С. Славянорусский корнеслов / А. С. Шишков. – Фонд славянской письменности и культуры. – Спб, 2002. – 270 с.

Інформаційні ресурси

1. Нова Мова (<http://novamova.com.ua>)

2. Лінгур (<http://linguist.univ.kiev.ua>)
3. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/eb>)
4. Лінгвістичний портал (<http://proling.com>)
5. Тезаурус української мови (<http://www.geocities.com/hommahchorny/hl.html>)
6. Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets/movva>)
7. Тлумачний словник української мови (<http://vwww.unicorne.org/dictionnaireUkrainien/>).